Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

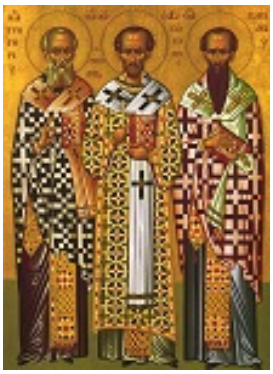

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/3569/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 5/12/2011 8:21:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 26/11/2026 10:44:49

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 30 Ιανουαρίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 5/12/2011 8:21:00 μμ

Βιογραφία

Ὁμοῦ δίκαιον τρεῖς σέβειν Ἑωσφόρους,
Φῶς τρισσολαμπὲς πηγάσαντες ἐν βίῳ.
Κοινὸν τὸν ὕμνον προσφέρειν πάντας θέμις,
Τοῖς ἐκχέασι πᾶσι κοινὴν τὴν χάριν.
Ἔαρ χελιδὼν οὐ καθίστησι μία·
Αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ τῶν ψυχῶν ἔαρ.
Τὴν μὲν νοητὴν ἡ Τριὰς λάμπει κτίσιν,
Τριάς γε μὴν αὕτη δὲ τὴν ὁρωμένην.
Ἀπώλεσαν μὲν οἱ πάλαι Θεοῦ σέβας,
Ἐξ Ἡλίου τε καὶ Σελήνης ἀφρόνως·
Κἀλλος γὰρ αὐτῶν θαυμάσαντες καὶ τάχος,
Ὥσπερ θεοῖς προσῆγον οὐκ ὀρθῶς σέβας.
Ἐκ τῶν τριῶν τούτων δὲ φωστήρων πάλιν,
Ἡμεῖς ἀνηνέχθημεν εἰς Θεοῦ σέβας,
Κάλλει βίου γάρ, τῇ τε πειθοῖ τῶν λόγων,
Πείθουσι πάντας τὸν μόνον Κτίστην σέβειν.
Κτίσιν συνιστᾷ τὴν δὲ τὴν ὁρωμένην,
Τὸ Πῦρ, Ἀήρ, Ὕδωρ τε, καὶ Γῆς ἡ φύσις.
Οἱ δ᾽ αὖ συνιστῶντές τε κόσμον τὸν μέγαν,
Τὴν πρὸς Θεόν τε Πίστιν, ὡς ἄλλην κτίσιν
Στοιχειακῆς φέρουσι Τριάδος τύπον.
Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδενὸς τῶν γηΐνων,
Καὶ γήϊνον νοῦν ἔσχον οὐδὲν ἐν λόγοις.
Ὁ Γρηγόριος γὰρ πῦρ πνέει νοῦς τὸν λόγον,
Πρὸς ὕψος αὖ πείθοντα πάντα ἐκτρέχειν.
Τοῖς λιποθυμήσασι δ᾽ ἐκ παθῶν πάλιν,
Ἀναπνοὴ τις οἱ Βασιλείου λόγοι.
Μιμούμενος δὲ τὴν ῥοὴν τῶν ὑδάτων,
Ὁ καρδίαν τε καὶ στόμα χρυσοῦς μόνος,
Τοὺς ἐκτακέντας ἐκ παθῶν ἀναψύχει.
Οὕτω πρὸς ὕψος τὴν βροτῶν πᾶσαν φύσιν,
Ἐκ τῆς χθονὸς φέρουσι τοῖς τούτων λόγοις.

Λάμψεν ἐνὶ τριακοστῇ χρυσοτρισήλιος αἴγλη.

Η αιτία για την εισαγωγή της εορτής των Τριών Ιεραρχών στην Εκκλησία είναι το εξής γεγονός:

Κατά τους χρόνους της βασιλείας του Αλεξίου του Κομνηνού (1081 - 1118 μ.Χ.), ο οποίος διαδέχθηκε στη βασιλική εξουσία τον Νικηφόρο Γ' τον Βοτενειάτη (1078 - 1081 μ.Χ.), έγινε στην Κωνσταντινούπολη φιλονικία ανάμεσα σε λόγιους και ενάρετους άνδρες. Άλλοι θεωρούσαν ανώτερο τον Μέγα Βασίλειο (βλέπε 1 Ιανουαρίου), χαρακτηρίζοντάς τον μεγαλοφυΐα και υπέροχη φυσιογνωμία. Άλλοι τοποθετούσαν ψηλά τον ιερό Χρυσόστομο (βλέπε 13 Νοεμβρίου) και τον θεωρούσαν ανώτερο από τον Μέγα Βασίλειο και τον Γρηγόριο και, τέλος, άλλοι, προσκείμενοι στον Γρηγόριο τον Θεολόγο (βλέπε 25 Ιανουαρίου), θεωρούσαν αυτόν ανώτερο από τους δύο άλλους, δηλαδή από τον Βασίλειο και τον Χρυσόστομο. Η φιλονικία αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να διαιρεθούν τα πλήθη των Χριστιανών και άλλοι ονομάζονταν «Ιωαννίτες», άλλοι «Βασιλείτες» και άλλοι «Γρηγορίτες».

Στην έριδα αυτή έθεσε τέλος ο Μητροπολίτης Ευχαΐτων, Ιωάννης ο Μαυρόπους. Αυτός, κατά την διήγηση του Συναξαριστή, είδε σε οπτασία τους μέγιστους αυτούς Ιεράρχες, πρώτα καθένα χωριστά και στη συνέχεια και τους τρεις μαζί. Αυτοί του είπαν: «Εμείς, όπως βλέπεις, είμαστε ένα κοντά στον Θεό και τίποτε δεν υπάρχει που να μας χωρίζει ή να μας κάνει να αντιδικούμε. Όμως, κάτω από τις ιδιαίτερες χρονικές συγκυρίες και περιστάσεις που βρέθηκε ο καθένας μας, κινούμενοι και καθοδηγούμενοι από το Άγιο Πνεύμα, γράψαμε σε συγγράμματα και με τον τρόπο του ο καθένας, διδασκαλίες που βοηθούν τους ανθρώπους να βρουν τον δρόμο της σωτηρίας. Επίσης, τις βαθύτερες θείες αλήθειες, στις οποίες μπορέσαμε να διεισδύσουμε με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, τις συμπεριλάβαμε σε συγγράμματα που εκδώσαμε. Και ανάμεσά μας δεν υπάρχει ούτε πρώτος, ούτε δεύτερος, αλλά, αν πεις τον ένα, συμπορεύονται δίπλα του και οι δύο άλλοι. Σήκω, λοιπόν, και δώσε εντολή στους φιλονικούντες να σταματήσουν τις έριδες και να πάψουν να χωρίζονται για εμάς. Γιατί εμείς, και στην επίγεια ζωή που είμασταν και στην ουράνια που μεταβήκαμε, φροντίζαμε και φροντίζουμε να ειρηνεύουμε και να οδηγούμε σε ομόνοια τον κόσμο. Και όρισε μία ημέρα να εορτάζεται από κοινού η μνήμη μας και καθώς είναι χρέος σου, να ενεργήσεις να εισαχθεί η εορτή στην Εκκλησία και να συνταχθεί η ιερή ακολουθία. Ακόμη ένα χρέος σου, να παραδόσεις στις μελλοντικές γενιές ότι εμείς είμαστε ένα για τον Θεό. Βεβαίως και εμείς θα συμπράξουμε για τη σωτηρία εκείνων που θα εορτάζουν τη μνήμη μας, γιατί έχουμε και εμείς παρρησία ενώπιον του Θεού».

Έτσι ο Επίσκοπος Ευχαΐτων Ιωάννης ανέλαβε τη συμφιλίωση των διαμαχόμενων μερίδων, συνέστησε την εορτή της 30ης Ιανουαρίου και συνέγραψε και κοινή Ακολουθία, αντάξια των τριών Μεγάλων Πατέρων.

Η εορτή αυτής της Συνάξεως του Μεγάλου Βασιλείου, του Γρηγορίου του Θεολόγου και του Ιωάννου του Χρυσοστόμου, αποτελεί το ορατό σύμβολο της ισότητας και της ενότητας των Μεγάλων Διδασκάλων, οι οποίοι δίδαξαν με τον άγιο βίο τους το Ευαγγέλιο του Χριστού. Είναι εκείνοι, οι οποίοι εξ' αιτίας της ταπεινώσεώς τους μπροστά στην αλήθεια, έχουν λάβει το χάρισμα να εκφράζουν την καθολική συνείδηση της Εκκλησίας και ότι διδάσκουν δεν είναι απλώς δική τους σκέψη ή προσωπική τους πεποίθηση, αλλά είναι επιπλέον η ίδια η μαρτυρία της Εκκλησίας, γιατί μιλούν από το βάθος της καθολικής της πληρότητας.

Περί τις αρχές του 14ου αιώνα μ.Χ. ανεγέρθη ναός των Τριών Ιεραρχών κοντά στην Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης, δίπλα σχεδόν στη μονή της Παναχράντου.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α’.

Τούς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς Τρισηλίου θεότητος, τούς τήν οἰκουμένην ἀκτῖσι δογμάτων θείων πυρσεύσαντας, τούς μελιῤῥύτους ποταμούς τῆς σοφίας, τούς τήν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας, Βασίλειον τόν μέγαν, καί τόν Θεολόγον Γρηγόριον, σύν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ, τῷ τήν γλῶτταν χρυσοῤῥήμονι, πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν· αὐτοί γάρ τῇ Τριάδι, ὑπέρ ὑμῶν ἀεί πρεσβεύουσιν.

Κοντάκιον

Ἦχος β’. Τούς ἀσφαλεῖς.

Τούς Ἱερούς καί θεοφθόγγους Κήρυκας, τήν κορυφήν τῶν Διδασκάλων Κύριε, προσελάβου εἰς ἀπόλαυσιν τῶν ἀγαθῶν σου καί ἀνάπαυσιν· τούς πόνους γάρ ἐκείνων καί τόν κάματον, ἐδέξω ὑπέρ πᾶσαν ὁλοκάρπωσιν, ὁ μόνος δοξάζων τούς Ἁγίους σου.

Μεγαλυνάριον

Ρήτορες σοφίας θεοειδεῖς, στῦλοι Ἐκκλησίας, οὐρανίων μυσταγωγοί, Βασίλειε πάτερ, Γρηγόριε θεόφρον, καὶ θεῖε Ἰωάννη, κόσμῳ ἐδείχθητε.

Ὁ Οἶκος

Τὶς ἱκανὸς τὰ χείλη διᾶραι, καὶ κινῆσαι τὴν γλῶσσαν πρὸς τοὺς πνέοντας πῦρ, δυνάμει Λόγου καὶ Πνεύματος; ὅμως τοσοῦτον εἰπεῖν θαρρήσω, ὅτι πᾶσαν παρῆλθον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν οἱ τρεῖς, τοῖς πολλοῖς καὶ μεγάλοις χαρίσμασι, καὶ ἐν πράξει καὶ θεωρίᾳ, τοὺς κατ᾽ ἄμφω λαμπροὺς ὑπεράραντες· διὸ μεγίστων δωρεῶν τούτους ἠξίωσας, ὡς πιστούς σου θεράποντας, ὁ μόνος δοξάζων τούς Ἁγίους σου.

Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ’. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τοὺς μεγάλους φωστῆρας τοὺς φεραυγεῖς, Ἐκκλησίας τοὺς πύργους τοὺς ἀρραγεῖς, συμφώνως αἰνέσωμεν, οἱ τῶν καλῶν ἀπολαύοντες, καὶ τῶν λόγων τούτων, ὁμοῦ καὶ τῆς χάριτος· τὸν σοφὸν Χρυσορρήμονα, καὶ τὸν μέγαν Βασίλειον, σὺν τῷ Γρηγορίῳ, τῷ λαμπρῷ θεολόγῳ· πρὸς οὓς καὶ βοήσωμεν, ἐκ καρδίας κραυγάζοντες· Ἱεράρχαι τρισμέγιστοι, πρεσβεύσατε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, τὴν Ἁγίαν μνήμην ὑμῶν.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

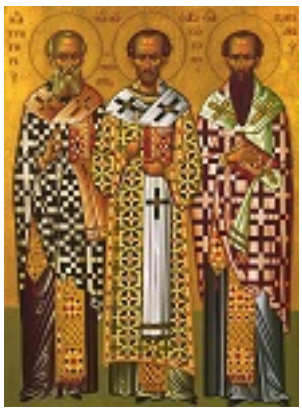

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες (Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου - Άγιον Όρος)

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

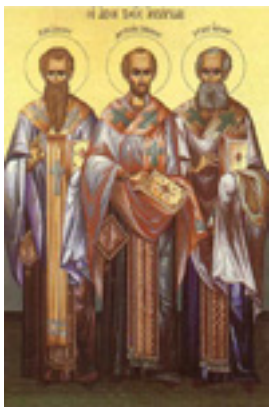

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες

Άγιοι Τρεις Ιεράρχες (Ο Βασίλειος αριστερά, ο Χρυσόστομος δεξιά, στο κέντρο ο Γρηγόριος)- Φανάρι, Κωνσταντινούπολη

Αγίες Εμμελεία, Νόννα και Ανθούσα, οι μητέρες των Τριών Ιεραρχών

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Σχετικές συνδέσεις

1. Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος
2. Άγιος Βασίλειος ο Μέγας
3. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινούπολης
4. Ανάμνηση οπτασίας Σοφιανής

Παραπομπές

1. Οικουμενικόν Πατριαρχείον
2. Agio Oros (Athos)
3. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
4. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ)